

Deisebu'r Cynulliad

Mae'r broses ddeisebu'n galluogi pobl Cymru i godi materion a dylanwadu'n uniongyrchol ar waith y Cynulliad Cenedlaethol. Mae deiseb yn ffordd o ofyn i'r Cynulliad Cenedlaethol ystyried unrhyw fater, problem neu gynnig y mae ganddo'r pŵer i wneud rhywbeth yn ei gylch.

Mae system y Cynulliad yn sicrhau bod pob deiseb dderbyniadwy'n cael ei hystyried gan y Pwyllgor Deisebau. Cafodd y system ei sefydlu er mwyn galluogi'r cyhoedd sy'n teimlo'n gryf am fater, i gasglu cefnogaeth a chyflwyno deiseb i'r Cynulliad mewn ffordd hygyrch ac ystyrlon.

Y Pwyllgor Deisebau

Mae'r Cynulliad wedi sefydlu Pwyllgor Deisebau i ystyried deisebau ac i benderfynu pa gamau y dylid eu cymryd. Os oes unrhyw beth yr hoffech ei newid ynglŷn â bywyd yng Nghymru, gallwch gychwyn deiseb i fynegi'ch pryderon.

Eich deiseb

Mae'n rhaid i ddeisebau fodloni nifer fach o delerau ac amodau a nodwyd gan y Cynulliad, er mwyn iddynt gael eu hystyried gan y Pwyllgor Deisebau. Gellir gweld y telerau a'r amodau hyn ar www.cynulliadcymru.org/get-petitions-terms

Un o'r prif amodau yw bod yn rhaid i'ch deiseb ymwneud ag un o'r meysydd pwnc datganoledig y gall y Cynulliad Cenedlaethol ddeddfu arnynt ar gyfer Cymru. Gall y Cynulliad Cenedlaethol ddeddfu ar gyfer Cymru yn y meysydd canlynol sy'n effeithio ar eich bywyd:

- 01 Amaethyddiaeth, pysgodfeydd, coedwigaeth a datblygu gwledig
- 02 Henebion ac adeiladau hanesyddol
- 03 Diwylliant
- 04 Datblygu economaidd
- 05 Addysg a hyfforddiant
- 06 Yr amgylchedd
- 07 Gwasanaethau tân ac achub a hybu diogelwch rhag tân
- 08 Bwyd
- 09 Iechyd a gwasanaethau iechyd
- 10 Priffyrdd a chlodiant
- 11 Tai
- 12 Llywodraeth leol
- 13 Cynulliad Cenedlaethol Cymru
- 14 Gweinyddiaeth gyhoeddus
- 15 Lles cymdeithasol
- 16 Chwaraeon a hamdden
- 17 Twristiaeth
- 18 Cynllunio gwlad a thref
- 19 Dŵr ac amddiffyn rhag llifogydd
- 20 Y Gymraeg

Cyn belled â bod y mater yr hoffech ei godi'n dod o fewn un o'r meysydd hyn ac yn bodloni'r telerau ac amodau eraill, gallwch gychwyn deiseb.

01 Cychwyn

Y ffordd hawddaf i gyflwyno'ch cynnig yw drwy ein gwefan, www.cynulliadcymru.org. Rydym hefyd yn croesawu deisebau traddodiadol ar bapur.

I'ch helpu i gychwyn, cysylltwch â'r tîm Deisebau drwy e-bostio Deisebau@cymru.gov.uk neu drwy ffonio **029 2089 8998** i drafod geiriad eich deiseb. Byddwn yn cydweithio â chi er mwyn helpu i sicrhau y gall eich deiseb gael ei hystyried gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru a byddwn yn egluro'r mathau o faterion na ellir eu hystyried. Rydym yn argymhell eich bod yn gwneud hyn cyn dechrau casglu llofnodion.

02 Casglu llofnodion

Bydd angen i ddeisebau a gyflwynir gan unigolion gasglu o leiaf 10 llofnod er mwyn i'r ddeiseb gael ei hystyried. Nid oes angen llofnodion ar ddeisebau a gyflwynir gan sefydliad, neu hyd yn oed gymdeithas neu grŵp anghorfforedig. Gweler www.cynulliadcymru.org/e-petitions am ragor o fanylion am gasglu llofnodion ar-lein.

Os na chafodd geiriad eich deiseb ei drafod gyda'r tîm Deisebau ymlaen llaw, bydd angen ei asesu o ran derbynioldeb cyn iddo fynd ymhellach.

03 Cyflwyno'ch deiseb

Ar ôl gorffen casglu llofnodion ar gyfer eich deiseb, gallwch ei chyflwyno'n ffurfiol i aelodau'r Pwyllgor Deisebau ar risiau'r Senedd ym Mae Caerdydd. Mae hyn yn rhoi cyfle i chi gyfarfod ag aelodau'r Pwyllgor a sgwrsio â hwy am y mater, a hefyd cael rhywfaint o gyhoeddusrwydd i'ch deiseb.

Beth sy'n digwydd nesaf?

Mae'r ddeiseb yn mynd i'r Pwyllgor a gall gymryd nifer o gamau i'w symud ymlaen, gan gynnwys:

- ysgrifennu at Lywodraeth Cymru neu unrhyw sefydliad perthnasol arall i gael rhagor o wybodaeth neu eglurhad ar fater;

- gwahodd deisebwyr neu unrhyw sefydliad arall i gyflwyno tystiolaeth lafar. Nid yw hyn yn digwydd fel rheol nes i ddeiseb gael ail ystyriaeth o leiaf. Ni chaiff pob deisebydd ei wahodd i roi tystiolaeth, a'r Pwyllgor fydd yn penderfynu pwy i'w gwahodd;
- ceisio rhagor o wybodaeth gan Wasanaeth Ymchwil neu Wasanaeth Cyfreithiol y Cynulliad;
- cynnal ymchwiliad byr i'r mater;
- gofyn i bwyllgor arall ystyried y mater. Aelodau'r pwyllgor hwnnw fydd wedyn yn penderfynu a fyddant yn mynd ar drywydd y mater.

Pan ddaw rhagor o wybodaeth i law, caiff y ddeiseb ei hystyried eto gan y Pwyllgor Deisebau. Aelodau'r Pwyllgor sy'n penderfynu pa gamau i'w cymryd yn wyneb y wybodaeth newydd hon. Byddwn yn cysylltu â chi cyn i'r pwyllgor ystyried eich deiseb er mwyn rhoi gwybod i chi pryd y cynhelir y cyfarfod. Byddwn hefyd yn rhoi gwybod i chi am y canlyniadau yn dilyn y cyfarfod.

Cysylltwch

Mae'r Cynulliad am glywed gennych chi. Pa un ai a yw'n fater sy'n effeithio ar eich tref neu bentref, neu'n fater sydd o bryder i'ch gymdeithas neu grŵp buddiant, gall deisebau eich helpu i roi gwybod i'r Cynulliad am y problem.

Os oes gennych ddi-ddordeb mewn cyflwyno deiseb, cysylltwch â ni ar **029 2089 8998** neu anfonwch e-bost at petition@cymru.gov.uk

Rydym hefyd yn hapus i'ch cyfarfod yn bersonol.

**Y Tîm Deisebau
Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Bae Caerdydd
CF99 1NA**

www.cynulliadcymru.org
www.cynulliadcymru.org/gethome/e-petitions.htm